

# FOLKLORNI FESTIVAL POKRAJ RIJEKE KARASA

miercuri, 20 iulie 2022

Nakon dvogodišnje pauze uzrokovane pandemijom koronavirusa, u subotu 11. lipnja održano je u Karasu 4. izdanje međunarodnog multietničkog Folklornog festivala "Pokraj rijeke Karasa".

Organizator i domaćin ovog velikog kulturnog događaja bio je Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj, a partneri organizatora su bili Odjel za međunarodne odnose Rumunjske vlade, karasenska Općina i Mjesna zajednica Općine te Udruženje Rumunja iz Hrvatske.

Festival je okupio deset kulturno-umjetničkih društava i više od stotinu sudionika koji su se na otvorenoj sceni iz centra Karasa predstavili sa svojim igrama i pjesmama, sa svojim narodnim nošnjama izuzetne vrijednosti i ljepote te sa specifičnom vrstom folklorne, -tipičnoj području iz kojega su došli. A KUD-ovi prisutni na Festivalu su stigli sa svih strana Rumunjske, iz Rîce, Călnica, Teregove, sa sela diljem Banata, iz Constanței, iz Suceave, dok je KUD fra. Petar Bakula prebrodio daleki put iz Posušja u Hercegovini kako bi brojnim gledateljima predstavio dio bogate folklorne tradicije posušćanskog kraja. Voditelji Folklornog festivala, Milena Filka na hrvatskom i Dan Liu na rumunjskom jeziku, predstavili su kratko svako društvo koje je nastupalo i dodatno su animirali cjelokupni program.

Na ceremoniji otvaranja festivala nazovani su se obratili Slobodan Gera, predsjednik ZHR-a i zastupnik hrvatske manjine u Rumunjskom parlamentu, karasenski narodnik Petar Bogdan, Predsjednik Demokratskog Forumu Njemaca iz županije Karasensko-severin Erwin Josef igla, a na kraju je predsjednik ZHR-a prenio poruku koju je organizatorima i sudionicima događaja uputila Eniko Lacziko, državna tajnica pri Odjelu za međunarodne odnose Rumunjske vlade.

U svojem govoru Slobodan Gera je uputio svim prisutnima srdačno dobrodošlicu, zahvalio ansamblima koji su se odazvali pozivu da budu gosti Zajedništva i izrazio radost što je festival nastavio svoj put nakon dvije pandemijske godine i stigao do svoje četvrte edicije. "Prvo izdanje festivala Pokraj rijeke Karasa održano je 2017. godine kako bi se uvali i promovirali običaji i tradicije Hrvata iz Rumunjske te ostalih manjinskih ansambala koji su tijekom godina dolazili iz svih strana Rumunjske, iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Austrije. Ponosni smo što se danas možemo vidjeti u najstarijem mjestu hrvatske manjine u Rumunjskoj nakon dvije pandemijske godine koje su onemogućile održavanje Festivala, ponosni smo što ćemo u ovoj prekrasnoj subotnoj večeri svi zajedno imati priliku uživati za vrijeme nastupa raznih folklornih skupina koje će na karasenskoj pozornici predstaviti tradicionalnu nošnju, tradicije i običaje svoga kraja putem pjesme, plesa i dobre volje. Raznolikost spaja ljude, putem ovakvih folklornih manifestacija se uvažavaju različiti i njeguje vlastita kultura i tradicija. Iskrene čestitke upućujem Departmanu za programe ZHR-a, zahvaljujem ovim putem partnerima Zajedništva pri organizaciji Festivala, a vas, dragi gledatelji, pozivam da se dobro i ugodno osjetite u jezgri hrvatske manjine iz Rumunjske, na Folklornom festivalu kojega organizira Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj".

"Donosim pozdrav karasenske općine svim prisutnim KUD-ovima i gledateljima na ovom lijepom Folklornom festivalu. Hvala vam što ste obogatili nas vašim duhovnim blagom, a tamo gdje postoji duhovno blago ekonomske dobrobiti stižu same. Njeguajte i dalje vaše duhovno blago, hvala vam još jednom na vašem trudu i želim vam ugodan boravak u našoj karasenskoj zajednici", rekao je karasenski narodnik Petar Bogdan.

„Karaevo je danas glavni grad planinskog Banata zahvaljuju i folklornim ansamblima koji e nastupiti na ovoj lijepoj otvorenoj sceni i gledateljima koji su došli u velikom broju na ovu izuzetnu folklornu manifestaciju koja oplemenjuje ovaj multikulturalni, multietni i multikonfesionalni prostor. Zahvaljujem Zajednicu Hrvata u Rumunjskoj zbog nastojanja da pokaže sljede im generacijama ono što se ovdje gradilo stotinama godina. Zahvaljuju i vama i ostalim manjinama koji žive na ovim lijepim rumunjskim prostorima svi smo zajedno bogatiji duhovno i kulturno. Svima vama želim divnu večer u Karaevu, glavnom gradu planinskog Banata“, rekao je u svom govoru predsjednik Demokratskog Forumu Njemaca Josef Igla.

Odnosivši se na festival „Pokraj rijeke Karae“, Eniko Lacziko, državna tajnica pri Odjelu za multietničke odnose Rumunjske vlade, naglasila je u svojoj poruci da se u Karaevu održava igrani praznik raznolikosti gdje se putem plesa slave mećusobne razlike pojedinih nacionalnih manjina i većinskog rumunjskog naroda. „to nije samo veliki etnokulturalni događaj, već i ist humanistički čin.“ Dragi sudionici i organizatori Festivala, poručila je državna tajnica na kraju svoga govora, Odjel za međuetničke odnose Rumunjske vlade s velikom radošću pozdravlja vašu prisutnost na ovom događaju tako živo obojenom bojama različitosti. „estitamo Zajednicu Hrvata u Rumunjskoj i predsjedniku Slobodanu Geri na uspješnoj organizaciji Festivala, a svim akterima želimo puno sreće i radosti pri manifestiranju identiteta.“

četvrtu ediciju multietničkog mećunarodnog Folklornog festivala „Pokraj rijeke Karae“ otvorio je ansambl Zajednice Hrvata Karaevska zora. U osebujnoj tradicionalnoj karaevskoj ženskoj i muškoj narodnoj plesnoj, članovi ansambla su na otvorenoj sceni izveli plesove reprezentativne za hrvatsku manjinu iz Rumunjske i prikazali znatizeljnim gledateljima dio ljepote karaevskog folklora. Iza Karaevske zore na scenu su izašli mladi plesa i ansambla Teregovane koji su članovi u enici Srednje tehnološke škole S.F. Dimitrie pod vodstvom profesora Petra Moace. Nakon Teregovane nastupio je KUD fra Petar Bakula iz Posušja u Bosni i Hercegovini. Gostuju i KUD iz Posušja je osnovan 2001. godine i ima veoma bogatu folklornu tradiciju. Nosi ime po najplodnijem i najsvestranijem hercegovačkom franjevcu, teologu, filozofu i piscu Petru Bakuli, a sudjelovao je na brojnim hrvatskim i međunarodnim smotrama folklora, u Sarajevu, Dubrovniku, Zagrebu, Makedoniji i Njemačkoj. Na karaevskoj sceni KUD fra Petar Bakula je nastupio dva puta, drugi put na samom kraju festivala kad je prisutnim gledateljima predstavio plesove i pjesme posuškog kraja i zapadne Hercegovine, kao na primjer Bijela vila, obansko kolo, Trusa i Kolo Jelena. Na kraju nastupa, gosti iz Hercegovine razmijenili su s domaćinima prigodne darove kao uspomenu na prvi zajednički susret u Karaevu. Podsjetimo, folklorni ansambl Karaevska zora gostovao je 2019. godine u Posušju na 14. izdanju smotre folklora „Silo na ognjitu“ koje je organizirao fra Petar Bakula, KUD koji je prošle godine proslavio svoj 20. rođendan na 15. izdanju smotre folklora „Silo na ognjite“. Ansambl Perličky Ceskych Vesnik, odnosno Biserički sela, je zbor osnovan prošle godine iz želje ljudi iz ećkih sela u Banatu da sa uvajom ećkih etničkih identiteta. Nastupali su na raznim scenama u županiji i diljem zemlje, a na karaevskoj pozornici su odmah nakon nastupa fra Petra Bakule predstavili dio ećkog folklora iz Banata. Uvijek i u folkloru ansambl Bârza, koji je osnovan 2011. godine i ima u sastavu preko 150 mladih folklorača, predstavio je za vrijeme festivala niz plesova i pjesama iz Banata, Oa i Oltenie. Njemački tradicionalni plesovi specifični za područje planinskog Banata prikazani su na karaevskoj sceni od strane ansambla njemačkih narodnih plesova Enzian. Enzian je ansambl Demokratskog Forumu Njemaca iz županije Karaevske i nosi ime planinskog cvijeta Enzian, cvijet koji se nalazi toliko na našem području, koliko i u Stiriji u Austriji, mjesto odakle potječe i većina njemačkih etnika iz zone planinskog Banata. Nakon tradicionalnog plesa Călușara iz Călnica, gledatelji Festivala su imali priliku upoznati razne tradicionalne plesove Tatara u Rumunjskoj izvedene od članova ansambla Qanara. Posebnu notu ovog ansambla Demokratske unije tursko-muslimanskih Tatara u Rumunjskoj, tradicionalne noćnje koje su dragulji tatarskih rukotvorina. Nakon nastupa Qanare i na prijedlog voditelja tatarskog ansambla razvilo se na sceni veliko multietničko kolo u kojemu su plesali članovi svih folklornih ansambala prisutnih na festivalu Pokraj rijeke Karae. Ansambl Bocana iz Bocane je nakon multietničkog kola prikazao putem plesa tradiciju i običaje Banata gdje se igra i pjesma banatske pokrajine skladno spajaju sa starim običajima iz svijeta banatskog sela. Iz daleke Suceave stigao je na festival iz Karaeva poljski ansambl Mala Pojana, osnovan 1990. godine na inicijativu Josifa Irieca, koji je u to vrijeme vodio kazališnu glazbenu skupinu iz Poiana Micului. Članovi poljskog ansambla obradovali su prisutne gledatelje pjesmama i plesovima specifičnim poljskim folkloru iz Poiana Micului i susjednih mjesta. Hrvatsko kulturno umjetničko društvo fra Petar Bakula iz Posušja svojim završnim nastupom je još jednom prikazalo izuzetnu ljepotu, raznovrsnost i autentičnost pjesama i plesova iz posuškog kraja i zapadne Hercegovine.

Me unarodni multietni ki Folklorni festival "Pokraj rijeke Karaševke"; poklonio je gledateljima trenutke radosti i veselja i jedinstvenu mogućnost da im toliko različiti ljudi na autentičan i originalan način približe svoju kulturnu baštinu putem tradicionalne nošnje, pjesme, plesa i dobre volje. Voditeljima svakoga ansambla je nakon nastupa organizator uručio prigodne poklone u znak zahvalnosti na sudjelovanju i kao podsjetnik na lijepe zajedničke trenutke provedene u nedjelju popodne u Karaševu, centru multikulturalnosti Karaševske županije. Za bezprijekornu organizaciju Festivala pohvale svakako pripadaju Zajednici Hrvata u Rumunjskoj, domaćinu i organizatoru kulturne manifestacije, kao i partnerima organizatora, odnosno Odjelu za međuetničke odnose Rumunjske vlade, Karaševskoj Općini i Mjesnom vijeću u Općini Udruzi Rumunja iz Hrvatske.

Ivan Dobra